

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTI: DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Haszontalan szolgák.

(Elmondattott 1930 június hó 29-én a debreceni Nagytemplomban.)

Lukács ev. 17: 7—10.

A mai nyelvhasználatból a „szolga” szó meglehetősen ki van küszöbölve. Legalább is úgy félünk tőle, mint a „cseléd” szótól. — Demokratikus és szociálistikus korunkban megaláozónak tartjuk valakit, elsősorban mi magunkat, az egyszerű és üres udvariassági formulákon túl szolgának emlegetni — megaláozónak hovatovább nemcsak valódi, hanem még képleges értelemben is. Valahol a nyugaton már fölmerült „keresztyén” körökből az a kívánság, hogy a „király” szó, mint a demokrácia eszményével ellenkező még az Istenre vonatkozásban is küszöböltessék ki a vallásos nyelvhasználatból. Egyáltalán nem volna csoda, sőt nagyon is következetes volna, hogyha ugyanezen az alapon a szolga szónak a vallásos nyelvhasználatból való kivonását is követelni kezdenék egy szép napon.

Pedig hát az Isten kijelentésének az eredeti szent nyelveken való beszéde tulajdonképpen még sokkal keményebb. A Biblia az esetek túlnyomó többségében nem szolgáról — azaz a munkaadójával bérvizonyban álló, testi munkát végző alárendelt alkalmazottáról —, hanem *rabszolgáról* beszél. Magyar fordításaink igazában nagyon helytelenül lágyítják a rabszolgát szolgává. Ezt nélkülözhetetlen tudnunk akkor, amikor különösen Jézusnak és az apostoli iratoknak azokat a beszédeit, amelyekben a szolga szót és a szolga képét — tehát valójában a rabszolgáét — használják, teljes súlyukban és mélységükben meg akarjuk érteni.

Alapigénk megértéséhez is az első, amit tudnunk kell, az, hogy a rabszolgának a gazdájával szemben — aki tehát nem munkaadója, hanem ura és tulajdonosa — semmi néven nevezendő követelése és igénye nincs és nem lehet. Az ókori ember számára valami hihetetlenül

képtelen és megbotránkoztatóan forradalmi gondolat lett volna az, hogy a piacon, pénzen megvett rabszolgája ötle valamit követelhesen és hogy ő a rabszolga iránt több kímélettel tartozzék, mint amennyit az egyszerű józan ész és a jól felfogott saját érdek egy hasznos háziállattal szemben is megparancsol. Az ókor társadalmi rendjében egyedül a mózesi törvény az, amelyik — örök dicsőségére az ószövetségi választott népnek — igen jelentős kíméletet és általában emberies bánásmódot rendel a rabszolgák iránt, sőt azok némelyikének még kedvezményeket is biztosít; elvileg azonban a mózesi törvény is teljesen ugyanazon az állásponton áll, mint általában az egész antik világ, hogy t. i. a rabszolga nem „jogalany”, hanem tárgy, tulajdon.

Korának ebbe az egyetemes fölfogásába helyezkedik bele Urunk, amikor a világ legtermészetesebb hangján kérdi, az egyetlen lehetséges feleletet már előre magától értetődőnek tekintve: „Kicsoda az közületek, aki szokott törödni azzal, hogy a rabszolgája fáradt, kimerült, amikor az egész napi nehéz munkájából hazakerül? Nem természetesen, nem teljes joggal megköveteli-e tőle, hogy azután még a személyét is szolgálja ki és csak azután engedi meg neki, hogy maga is elverhesse az éhét és a szomját?”

Nem azt akarja ezzel a hasonlattal Jézus mondani, hogy az Isten valami rabszolgatartó kényúr. Hiszen annak a mennyei Atyának szemében, aki magát a Jézus szívében, életében és halálában tökéletesen kijelentette, bizonyára mindeneknél ezen a világon értékesebb a saját képére és hasonlatosságára teremtett emberélet. Az az Atya, aki gyermekeinek elsőszülött testvérül a Jézus Krisztust ajándékozta s a bűn és a világ, az ördög és a halál rabszolgaságából való váltságukért keresztfára adta, bizonyára nem tapos úgy az ő ily drága áron megváltott gyermekein, mint valami nyomorult férgéken: nem durva zsarnokuk, hanem szelid gondviselőjük, nem irgalmatlan, örök rabtartójuk, hanem irgalmas, örök szabadítójuk.

Mégis, a hasonlóság egy vonása — a legfontosabb — maradandó és Jézus *erre* teszi a hangsúlyt. Ez pedig az, hogy az ember éppúgy örök és feltétlen tulajdona az Istennek, mint a rabszolga az ő urának. Istennel szemben az embernek éppúgy nem lehet igénye és követelése, mint a tulajdonnak, tehát a rabszolgának is, a tulajdonossal szemben. Nem lehet pusztán már mint teremtménynek sem, aki mindent az ő teremtő és gondviselő Istenének köszön. Annál kevésbé lehet, mint *keresztlyénnek*, akit az ő Istene az üdvösségre szabad és szent tetszéséből, minden érdemén kívül, kiválasztott és elhívott és akiért a keresztén, a Szentnek és az Igaznak, szíve Gyermekének vérével kimondhatatlan drága árat fizetett. A keresztlyén ember életének bibliai alapigazsága, Heidelbergi Káténk örökszép szavai szerint életében és halálában egyetlenegy vigasztalása az, hogy ő úgy életében, mint halálában, mind testestől, mind lelkestől nem a magáé, hanem hűséges Megváltójának, a Jézus Krisztusnak *tulajdona*, aki az Ő drága vérével minden bűnéért tökéletesen eleget tett és őt az ördögnek minden hatalmából megszabadította. Hát lehet-e, hát szabad-e, hát nem szörnyű képtelenség volna-e, hogy a keresztlyén ember, ez az ily drága áron megvásárolt boldog és örök tulajdon és rabszolga az ő Urával és Megváltó Istenével szemben valaha is igényeket, követeléseket támasszon, vagy — ami ezzel lényegileg egyértelmű — az életében egy olyan külön területet rezerváljon magának, ahová az ő Urának beleszólása nincsen?!

Ha pedig ez nyilván nem lehetséges, akkor megvilágosodni kellene az alapigénnek végső nagy értelme is. Ez nem más, mint az, hogy a keresztlyén ember nem tekintheti érdemének, hogyha Urától Istenétől elébe szabott valamennyi kötelességét — legalább ő azt hiszi — teljesítette is. Hát a rabszolgának, aki urának tulajdona, nem az-e az egyetlen kötelessége, hogy ura szolgálatában ne ismerjen olyan tennivalót, ami kötelessége és azután meg olyanokat, amiket megtennie már nem kötelesség, legföljebb, ha maga jószántából megteszi, szíveség és ebből következő érdem? Hát hol van a határa a kötelességteljesítésnek azzal az élő, szent Úristennel szemben, aki az Ővéitől, véren vett tulajdonaitól, nemcsak ennek vagy annak megtevését, vagy elkerülését követeli, hanem azt kívánja minden kötelességnek egybefoglalásaként, hogy teljes szívükből, teljes lelkükből, teljes elméjükből és minden erejükből szeressék Őt és szeressék felebarátaikat, mint magukat? Hogy ez teljesíthetetlen? De hiszen Isten nem volna Isten, hogyha az embertől, az ellene föllázadt, elesett, bűnös embertől nem a teljesíthetlent kívánná. De viszont Isten nem volna az az Isten, akinek a Jézus Krisztus jelenti ki, mutatja meg Önmagában, hogy ha a Tőle megváltott embernek még a teljesíthetlennel a teljesítésére is — legalább is töredékesen, rész szerint való

teljesítésére — nem tudna és nem akarna erőt adni Szent Lelkével.

Azonban Ő ezt az erőt csakis egyedül annak adja meg, aki öntudatos engedelmisséggel vállalja, hogy Istenének rabja legyen és boldog föltétlenséggel tulajdonába adja az egész életét és mindenét, amiye van és ami néki kedves. Isten csak az ilyennek életét kapcsolja a Krisztus által magához és csak az ilyennek akarja a maga örök céljai, dicsőséges tervei megvalósításában *hasznát venni*. Istennek és az ő Krisztusának csak az lehet hasznos, azaz föltétlenül engedelmes, hajlítható, formálható, nevelhető és jól sáfárkodó szolgája, aki valóban öntudatosan boldog és engedelmes gyermeki készséggel rabszolgája. Aki Ővele szemben akármilyen magasztos formában kötelességeket emleget, amelyeket teljesíteni kész — *de azután* külön életterületeket akar rezerválni, kicövekelni magának, ha csak a pihenésben is, ha csak az úgy vélt földi boldogságban is, ha csak a saját legjogosultabbaknak vélt egyéni céljai szolgálatában is, ahova már Istent nem engedi be, ahol már ő maga akar lenni magának egyedüli törvényadója: az ilyen ember haszontalan szolgája Néki és el lehet rá készülni, hogy Ura egyszer majd elküldi magától arra az Istentől való boldogtalan, teljes és örök „szabadságra”, amelynek kárhozat az igazi neve.

*

Egy haszontalan szolga szólotta néktek mindezeket. Ma tíz esztendeje, ugyanezen az ősi szent helyen állította be őt Ura az Ő szolgálatába itt tiközöttetek. Vajjon teljesítette-e ez évtized alatt csak legalább azt, ami a kötelessége volt? A mások elnéző szeretete mondhatja, hogy teljesítette. Az ő maga lelkiismeretében azt mondja Urának mindent elnémitő szava: nem, még ezt sem teljesítette. Könyörögjete hát vele és érette, hogy ítélete irgalomból még felfüggesztessék és hogy ezután hasznosabb szolgálóvá lehessen. **R. I.**

KÖZÉLET

Legátusjárás után.

Az egyhangú csendes falut egészen megzavarta az ünnepi követ, éppen úgy, mint mikor követ dobnak a síma tó tükrére, vagy mint mikor felakasztja magát valaki, vagy egy leány szülei akarata ellenére összeköltözik egy legénynyel, vagyis „megszöknek”, a falu megbotránkozása közepette.

A legátus hírére a pap haragosai is templomba készülődnek, pártában maradt leányok később mennek be az istentiszteletre és néhány székekkel előrébb ülnek, mint különben szoktak. A jól szavaló legátusról aztán — legyen az jogász, preparandista, vagy filozopter — megállapítatik, hogy jó pap lesz belőle. (Fájdal-

masan jellemző nagy igénytelenség ez a papi hivatás értékelésével kapcsolatban!)

A legátus aztán vizitel, vagyis magyarul „rekvirál” az intelligenciánál, a presbitereknél és a jobb helyeken. Természetesen legfontosabb a nacionáléja: hovávaló, mi ujság arra, vannak-e arrafelé is szép leányok, hány éves a legátus úr stb?... A legátust a tavalyiak már informálták. Mindent tud. Vannak-e a rektor úrnak szép leányai, ő töltögeti-e a bort, vagy a tiszteletes úr, megkapja-e a legátumot még az ünnepen, vagy csak harmadnapján, imádkoznak-e az étkezésnél stb.

Ebéd, vagy vacsora után következnek a tanárok. Mi mindent tudnak ezek a diákok a tanárokról!?... Mikor volt vagy lesz náluk keresztelő és disznótor. Kinek udvarolnak, ki közöttük az okos ember, melyik jó ember, melyik volt katolikus pap s miért nem az már stb., stb. dolgok a városról, vezetőiről, a konviktusról, a pedellusokról és a mai diák életről, amely így hallomásra éppen olyan elhagyatott és torz, mint a régi volt. Falopások, stiklik, muzsikálások, kiesapások, anekdották.

A németből ma is csak annyit tudnak, hogy „ik habe, ik bin”. (Tisztelet a kivételeknek.)

Egy van, amiről legtöbbet tudnak: a sport. Ez új dolog a régi hagyományok régi figurák és régi szellem mellett. Ismerik a futball sztárokat, boxbajnokokat, bel és külföldi csapatok pontarányait, a rádió mellett drukkolnak, mikor helyszíni közvetítés van a meccsekről stb.

És elmúlik az ünnep, elmegy a legátus. A következőket informálja s az új híreket viszi a faluba. Boldognak mondom azt a legátust, aki nemcsak a patens szerint, de csakugyan evangéliumot, örömhírt vitt magával az almaterből és azt hirdette a falusi eklézsiában és a parókhián. Boldog az a legátus, aki az evangéliumot szívében vissza is vitte a kollégiumba. Ez többet ér a legátumnál!...

És a legátusok mi mindent mondanak el egymásnak ünnep után?...

Kósa Béla.

IRODALOM

A mi bölcsődalunk.*

Jerem. 31 : 3

Csodálatos, hogy ugyanez, a felolvasott isteni ige ékesíti és magyarázza a hamburgi árvák anyjának, Sieveking Amáliának a sírját is. És íme most hasonló mély értelemmel beszél a bölcső felett. Úgy érezzük, mintha egyenesen ennek a kis életnek a homlokára készült volna!

Hiába, bölcső és koporsó különböző, egye-

* Mutatvány a jövő héten megjelenendő *Keresztelési Beszédgyűjteményből*.

nesen ellentétes köntösök ugyan, alattuk és bennük azonban ugyanaz az örökkévaló élet hömpölyög, zúg. És ennek az örökkévaló életnek a bölcsődalát éppúgy, mint a halotti énekét, Testvéreim, csupán egy ígéret tudja igazi értéké, megszentelt örömmé, megszentelt fájdalommá avatni: „Örökkévaló szeretettel szeretlek téged, azért terjesztetem reád az én irgalmasságomat!” Ez az, örömben még gazdagabb öröme indító, fájdalomban könnyeket törölő isteni üzenet egyszerűbb nyelven ennyit tesz: Isten szeret! Isten nem hágy el! Isten az ő egyszülött Fiában, a Jézus Krisztusban szövetségesül fogad! Isten a maga nagy irgalmasságát mindannyiúnkra kiterjeszti, akik csak keressük Őt, zörgetünk Nála és elfogadjuk Tőle felénk nyújtott gazdag ajándékait!

A keresztség, Testvéreim, mindezt nemcsak kilátásba helyezi, de — és ebben rejlik a keresztség isteni karaktere! — jelenti. Feltétel nélkül megkínálja vele ezt a kis életet is!

Elfogadja-e, vagy elutasítja? Élni fog-e vele, vagy a lehetlent próbálja meg?

Szülei, keresztszülei, ugye érzitek, hogy hiába ölelitek magatokhoz akármilyen erősen és akármilyen szerelemmel is, — elvesz a ti gyermekeketek, ha csak ez a mennyei bölcsődal meg nem menti! Senki és semmi nem tudja ezt az életet megőrizni még a ti minden áldozatra és szolgálatra kész szülői szívetek vérehullása sem, ha csak ez az isteni bölcsődal magát eleven darabként a gyermek szívébe nem égeti és soha meg nem nemülő hangjának foszlányaiból mindennapi bizonyágtételt nem sző köréje: „Nálad nélkül semmit sem cselekedhetek!”, és nem is akarok cselekedni!

Tudjátok-e most már, hogy mi a ti kötelességetek? Énekelni és újra énekelni! Bölcsője fölé hajolva, tipegő lépteiben mellette állva, szintiszta lelkére az első szavakat beírva, újra és mindig csak ezt a mennyei bölcsődalt dúdolni, hogy az, akit ajándékba kaptatok, Annak számára maradjon meg és nőjön fel, aki minden bölcső fölé egyetlen ígéretet, üzenetet és kijelentést ír, a mi bölcsődalunkat:

„Örökkévaló szeretettel szeretlek téged, azért terjesztetem reád az én irgalmasságomat.”

Ámen.

Bakó László.

A mi Urunk Jézus Krisztusnak Új Testamentuma. Budapest, Brit és Külföldi Bibliatársulat, 1930. Az Újszövetség új magyar fordítására — a Károli Gáspár évszázados, a magyar lelket gazdagon megtermékenyítő s magasztaló jelzőkön felülálló bibliafordítása mellett — igen nagy szükség volt. A lelki ébredésnek az a tavaszi árama, amely különösen az utóbbi évtizedekben mind nagyobb számban kezdi kitermelni az Ige után szomjúhozó lelkeket, magával hozta azt a vágyat is, hogy a Szentírás minél közvetlenebb, minél könnyebben érthető magyar tolmácsolásban jusson az emberek kezébe. Ez a vágy néhány év alatt több új magyar Újszövet-

ség fordítást hozott létre, amelyek közül Czeglédy Sándor fordítását most a Brit és Külföldi Bibliatársulat adta ki. Czeglédy Sándor, aki az Ó- és Újszövetségi bibliai tudományok professzora, a ma élő tudósok között talán a legalkalmasabb arra a rendkívüli jelentőségű munkára, amit a Szentírás fordítása jelent. Élő hite és alapos tudása páratlan hűségű munkában eltöltött évtizedek alatt olyan ismertté vált az egész országban az evangéliumi hit vallói között, hogy a legteljesebb *bizalom* fogadja az ő fordítói munkájának gyümölcsét. Fordítását azonban az teszi közkinccsé, *hogy a Brit és Külföldi Bibliatársulat elfogadta kiadásra*. A Bibliatársulat Czeglédy Sándor Újszövetség fordítását — a Társulat szelleméhez és 125 éves történelmi gyakorlatához illően — a legszebb kiállításban és nagyon olcsó áron hozta forgalomba: Egészvásznonkötésben 1.20 P-ért, félbörkötés 3.50, egészbőr aranymetszettel 7.20 P. A Bibliatársulatnak ezt a nyilvánvaló ráfizetéssel árusított új kiadványát eddig is már nagy érdeklődés kísérte: 2,000 példányon felül fogyott el belőle, minden „propaganda” nélkül. De a Bibliatársulat csak örülni fog, ha sikerül neki ebben az évben az Új Testamentum megnövekedő forgalma által minél többet ráfizetni erre az „üzletre”. A Bibliatársulatnak csak az a célja, hogy a Könyvek Könyve terjedjen. *Az Új Testamentum új magyar fordításának megszerzését a legmelegebben ajánljuk minden olvasónknak!*

EBBŐL A VILÁGBÓL

A kollégium anyagi helyzetének kérdése.

Írta: **Varga Pál**, egyházker. és koll. számvevő.
(Folytatás.)

Ennek a 182,507 P 50 fillérnek¹ a 4%-a 7300.30 P s ez az összeg az, amit díjkezelési jutalék fejében a három intézet tanárainak ki kellene fizetni. S ha ezt a 4%-ot megérdemlik az állami s egyéb középiskolai tanárok, akkor még inkább megérdemelnék a mi tanáraink, akiknek sokkalta több címen kezelt s többféle rendeltetésű díjnak beszédésével és elszámolásával kellene bajolniok.

Ha tehát a most elmondottakat összegezzük s azt keressük, hogy a pénztár megszüntetése és annak takarékpénztári kezelés alá adása jelent-e valamilyes előnyt, akkor egyhamar rájöhetünk annak megállapítására, hogy ez sem az egyházkerület, sem a kollégium szempontjából anyagi vagy erkölcsi előnyt nem jelenthet.

Mint már e véleményemnek előbb is kifejezést adtam, azt itt is megújithatom, hogy to-

¹ Ebből azonban csak 41,840 P tandíj a többi konviktsi és internátusi díj, mely utóbbinak a többi bevételekkel, kezelése semmi nehézségbe sem ütközik. A tandíj után pedig a 4.90 nem 7,300 pengő, csak 1600 pengő. Szerk.

vábbi létszámcsoökkentésre a bankszerű pénztári kezelésre való áttérés esetén sem lehet számítani.

A munkateljesítmény megítélésénél ugyanis nem lehet csak a naplótételek számából kiindulni.

Ez igen valószínűtlen és könnyen megteveszthető alap lenne, egyfelől mert a kollégiumi, egyházkerületi, Szilágyi Mihály-intézeti naplók, továbbá az iskolai díjak, postatakarék-pénztári folyószámla, az átmeneti pénzek és az előlegek naplójának közel tízezerre menő naplótétel számát, az összevont s gyűjtő jegyzékekből könyvelt tételekre tekintettel, legalább is kétszeresére lehet tenni; másfelől és főként, mivel az itt naplózott tételek nem költségvetési csoportok, rovatok és címek szerint nyernekenkénti könyvelést és elszámolást. Hiszen ha csak arról volna szó, hogy a befizetett és kiadott összegeket vegyük naplózás alá s azután mindegyiket a megfelelő számlakönyvi lapján commaszálva könyveljük el, ez így magában véve igen egyszerű dolog lenne.

De mikor egy-egy bevételi vagy kiadási okmányoknak előbb keresztül kell mennie az összes érdemi és alaki vonatkozású rendelkezéseket kimerítően magában foglaló szigorú szabályzat minden előírásán; előzetes és utólagos számfeltesen, a jogosság és helyesség elbírálásán, számvevői érvényesítésén, feljegyzésén stb., majd pedig a bevételezés avagy kifizetés és naplózás után a különböző könyvelési stb. perioduson s ha figyelembe vesszük, hogy ezekkel kapcsolatosan a mindenféle természetű követeléseknek és tartozásoknak evidenciában tartása azoknak szorgalmazása, a kamat és bérhátralékoknak 10 naponként ügyészi behajtásra való kimutatása stb. is mind körültekintő, pontos és nehéz munkát igényelnek, akkor látható, hogy a kollégiumi pénzkezelés a maga sajátos, széttagolt s eléggé szövevényes rendszerénél fogva a mostani tisztviselői létszámot nélkülözhetővé illetőleg azt redukálhatóvá nem teszi.

A felvetett kérdések olyan természetűek, hogy azokkal behatóan kell előzetesen foglalkozni s csak a megkérdézett szakemberek véleményének figyelembevételével s a mostani szabályzatokon nyugvó vagyongazdálkodás sokoldalúságának kellő mérlegelése után lehet azokban véglegesen állást foglalni.

A fent kifejtett érvek egyébként a kérdésnek még csak elvi oldalát voltak hivatottak megvilágítani, éppen ezért nézzük meg annak finanszialis oldalát is.

Ha az a megoldás jutna érvényre, hogy a pénztárnoki állás megszüntetésével a kollégium a bankszerű kezelésre térne át, akkor ez a következő megtakarítást és a következő újabb szükségletet jelentené:

Pénztárnok felszabaduló fizetése . 4,755.60 P

Egyéb személyi illetmény megtakarítására számítani nem lehet.

Ezzel szemben előálló újabb terhek :

1. Pénztárnok nyugdíjilletménye	3,580.80 P
2. Takarékpénztári kezelésért fizetendő jutalék (3.032,952·87 P bevételi forgalom 2%-a)	6,065.90 P
3. Iskolai díjak kezeléséért 4% jut.	7,300.30 P
Együtt	16,947.— P

4755.60 P várható megtakarítással szemben állana tehát 16,947 pengő újabb szükséglet, miből tehát látható, hogy a teher nemhogy csökkenne, hanem ellenkezőleg 12,191.40 pengővel nőne. De ne felejtjük el azt sem, hogy a pénztáraknak bankszerű kezelése mellett, a fentebb már kifejtettek szerint, a pénztárnoknak csak egy rész munkaköre esnék el, továbbá, hogy a kollégium és a tápintézet gazdálkodásában előforduló sürgősebb természetű kiadásoknak teljesíthetése végett egy kézipénztárra feltétlenül szükség lenne s amelynek fenntartása csak további munkát és költséget jelentene.

De nem lehet továbbá figyelmen kívül hagyni azt a körülményt sem, hogy most a betéti tőkék állandóan az elérhető legmagasabb százalék mellett nyernek gyümölcsöt, míg a folyószámlára befutó összegek után alkalmazott kamattételek — az onnan teljesített kifizetésekre tekintettel — mindig alatta vannak a betéti kamatlábnak. És itt utalással dr. Tóth Lajos eker. tanácsbíró úrnak a közgyűlésen elhangzott nyilatkozatára és érvelésére, szabad legyen megjegyezni, hogy a kollégium pénzkezelésében éppen az elmondottaknál fogva nem kamatvesztésről, hanem inkább kamatnyereségről lehet szó!

De nem is érheti kamatvesztés a kollégiumot, mivel a gyakorlat az, hogy mihelyt egy nagyobb összeg a pénztárba befolyik — akár készpénzbefizetés, akár bank, avagy postatakarékpénztári átutalás útján — azt a pénztárnok nyomban küldi be a takarékpénztári betétkönyvre s attól a naptól kezdve már kamatozik. A pénztár pedig felesleges pénzt nem kezel csak annyi készletet tart kint, amennyi a naponkénti előforduló kiadásokra éppen szükséges s ilyen módon a meglévő s kölcsönbe ki nem helyezhető forgótőkék bankszerűleg kezeltetnek.

Úgy hiszem, a fent kimutatott adatok egymagukban véve is alkalmasak és elegendők ahhoz, hogy azokból a bankszerű kezelés pénzügyi következményeivel bárki is tisztába jöhessen s úgy gondolom, hogy dr. Sz. Kun Béla tanácsbíró úr is igen helyesen vélekedett, amidőn erre irányuló fejtegetéseinek konklúziójaként eme kijelentést teszi:

„Ha úgy látszik, hogy a megtakarítás ezen az úton csekély, nem érdemes változtatást tenni.“

Miként már több alkalommal s több bizottság véleménye alapján megállapítást nyert, aképen a fentiek után is megállapítható, hogy itt anyagi megtakarításról egyáltalán nem lehetne szó, de a felvetett tervnek a tapasztalati tények s a következmények ismerete nélkül

való keresztülvitelével igen könnyen ki lehet tenni a kollégium pénzkezelését és számvitelét olyan zavaroknak és nehézségeknek, amelyeknek helyrehozatala és eloszlátása az illetékes tényezőknek megint nem kicsiny gondot okozna.

Most, amikor a hosszú időn keresztül megismétlődő s a kerületi jegyzőkönyvekből is olvasható anomáliák után elérhető és biztosítható volt, hogy a költségvetések és számadások az összevont és lecsökkentett létszámú hivatal mellett a megkívánt időre minden évben pontosan elkészülnek s közgyűlési tárgyalás alá kerülhetnek — kár lenne az ügykezelés normális menetét megbolygatni s egy esetleges zavarokat és fennakadásokat eredményezhető kísérletezéseknek kitenni.

Bármerre dőljön is el a gazdasági adminisztráció tervbevett átreformálásának sorsa — a tisztviselők szempontjából —, akiknek esetleg jövőjük és egzisztenciájuk is kockára lesz vetve — óhajtanó, hogy a döntés mielőbb megtörténjék. Az egyszer kétségtelen, hogy a tisztviselők helyzetének állandó bizonytalanságban létele és tartása s ebből folyólag emberileg teljesen megérthető desperált lelkiállapota semmiképen sem lehet alkalmas arra, hogy tőlük minden idegességtől és kedvetlenségtől mentes munka legyen elvárható. Éppen ezért tartom szerény véleményemmel felette kívánatosnak, hogy ebben a rég idő óta felszinen tartott s még mindig megoldás előtt álló függő kérdésben döntés történjék, s ez által már egyszer az nyugvópontra hozassék.

(Folyt. köv.)

HÍRADÁS

Munka a végeken.

1. A törpe gyülekezetek sorsán aggódó léleknek jól esik látni egy-egy kicsiny gyülekezet építő munkáját és fejlődését. Alkalmunk volt ezt szemlélni a szatmári egyházmegyébe kebeleztett, a trianoni határszélen fekvő Ura leányegyházban. Az 1800-as évek közepéről az van róla feljegyezve, hogy az Ecsedi lápon fekvő pusztán. Néhány ház, néhány család az egész község, református és g. kath. lakókkal: 1877-ben a református lelkek száma 149. — Ma már 4—500. Léviták, előkönyörgő tanítók működtek a csengerújfalui anyaegyházhoz csatolt filiában több-kevesebb buzgósággal. — Az utóbbi évek alatt szinte bámulatosan fejlődik. Igaz, hogy kéttanerős iskoláját nem bírta fenntartani s az három tanerővel államosított. De az igazgatótanító Karabélyos Ede, ki az előkönyörgői munkát végzi, az állam szolgálatában is megmaradt az egyház buzgó munkásának, ki lelkes belmissziói munkálkodásával az egyház külső építését és fejlesztését is nagy lépésekkel viszi előre. Két évvel ezelőtt szép templomot építettek, melynek költségei-

ből a templom felszentelésekor 4—5000 pengő adósság maradt a kicsiny egyházon akkor, amikor az egyházban lakó hívek tulajdonában összesen 9, értsd meg: kilenc kat. hold földbirtok volt, lévén az egyház tagjai túlnyomóan uradalmi cselédek. Két nagyobb birtok van református kézen a község határában, melyeknek tulajdonosai nem laknak ott s az egyház fenntartásának terhét csak a köteles egyházi adó mértékéig viselik. És két év alatt mégis kifizették a 4—5000 pengős adósságot s a templom felszentelésének második évfordulóján, pünköst II. napján egy 175 kg.-ost emeltek a régi időkből meg volt 175 fontos kisharang mellé. Boldog öröm sugárzott a földiekben szegény, de lélekben gazdag hívek arcán, midőn áldozatos buzgóságuknak újabb bizonyosságát bemutathatták s méltán töltötte el lelki gyönyörűség és öröm az előkönyörgő tanító keblét, kinek buzgólkodása szinte évről-évre nagy dolgokat tud alkotni a kicsinyekben. Már paróchiális telkek is van az új templom szomszédságában s legközelebbi célul tüzték maguk elé az anyaegyházzá fejlesztést. A szépen fejlődő gyülekezet örömeiben osztozva végezték a harangszentelést Balogh Andor az anyaegyház lelkésze, Pótor Elemér, Hadady István és Kósa Zsigmond szomszéd lelkészek, kérve Istent, hogy tartsa meg mindörökké ezt az érzést népe szívében. (I. Krón. XXIX. 18.)

2. Lelkészköri értekezlete volt a szamosháti lelkészi körnek május 18-án Komlódtótfaluban, melyen az egyházmegye esperese Sípos József is megjelent 11 lelkipásztor testvére között. Előbb műsoros vallásos délután tartott a templomban a gyülekezetnek, utána volt a kör értekezlet a kiadott kérdésekről, majd az egybegyűlt lelkészesaládok a helybeli lelkészt, Kósa Zsigmond kör elnököt ünnepele 15 éves papi és házassági évfordulója alkalmából.

3. A szatmári egyházmegyei lelkésznék egyesülete július 1-én tartja Kisnaményben évi gyűlését, melyen a gyermeknevelés kérdésével foglalkoznak. Erről tart többek között előadást dr. Csépké Zoltán járási tiszti orvos is.

Tudósító.

KÜLÖNFÉLÉK

A gyulai gyülekezet új lelkipásztorát, Harasányi Pál esperest június hó 29-én iktatja be lelkészi állásába dr. Baltazar Dezső püspök. A békéscsaba egyházmegye esperesi hivatalának székhelye ezúttal Gyula lesz.

A debreceni református kollégium széniora az 1930—31. iskolai évre Farkas Ignác végzett hittanhallgató, kollégiumi esküdtfelügyelő pedig Nagy Károly végzett hittanhallgató lett.

A mesteruccai leánykör június hó 29-én d. u. 6 órai kezdettel a MANSz dísztermében évzáró vallásos ünnepélyt rendez.

A Dóczy-intézet tanítónőképzőjében a képesítővizsgálat június 17—22. napjain volt. — Oklevelet nyert 39 tanítónőjelölt, mégpedig 8 jeles, 16 jó és 15 elégséges eredménnyel. A nyolc jeles: Bary Judit, Gacsó Irén, Mocsári Ilona, K. Nagy Ilona, Orbán Margit, Pócsi Juliánna, Román Magda és Varga Alice. A vizsgálat befejezése után dr. Révész Imre elnök kihirdette a megnyugtató eredményt, melyszerint minden jelöltnek sikerült a vizsgálat és lelket megragadó elbocsátó beszédet intézett az új tanítónőkhöz erről a textusról: „Imé én elbocsátalak titeket, mint juhokat a farkasok közé, legyetek azért okosak, mint a kígyók és szelídek, mint a galambok.” Ezt a paradox követelést így együtt és egyszerre csak a Krisztusban élő valósíthatja meg. Éljenek mindig Krisztusban, akinek lelkére épült ez az intézet, mely őket nevelte. Minden revízió és minden politikai erőlködés hiábavalónak fog bizonyulni, a magyar nemzet feltámasztására, ha a magyar tanítónők kígyói okossággal és galambi szelídséggel nem fogják tudni megmenteni lelkük tisztaságát a mai magyar élet farkascsoárdáival és kígyóárnyaival szemben és nem fogják tudni az elesett magyar nép tragikus sorsú gyermekeit önfeláldozó szeretettel magukhoz felemelni. — Beszéde végén elismerését és köszönetét fejezte ki az igazgatónak és tanári karnak eredményes szép munkájukért és megindítóan búcsúztatta el az intézettől Szele Miklós vallásnővér, aki 20 évig működött az intézetnél előbb, mint rendes, később, mint kisegítő vallásnővér és aki most végleg megvált az intézettől, miután a képzőintézet vallásnővérei tanszék újból megszerveztetett és be is tölthetett. Az elnök után dr. Halmi János kormányképviselő mondott szintén nagyon szép, lelkes buzdító beszédet a búcsúzókhöz. Majd Bary Judit intézett az új tanítónők nevében az elnökséghez, igazgatóhoz és tanári karhoz könnyekbe fulladó köszönő és búcsúzó s egyszersmind fogadástevő szavakat s ének, imádság és az áldása után a megható búcsúünnepség véget ért. A Szentlélek kegyelme tegye az új tanítónők működését nagy áldások forrásává úgy önmagukra, mint egyházunkra és szegény magyar hazánkra nézve!

Negyvenéves tanítói jubileum. Az óvári református egyház hívei kedves és meleg ünnepelésben részesítették Bartha Bálint tanítót, abból az alkalomból, hogy már negyven éve működik az óvári református egyházban.

Az Országos Református Tanító-Egyesület Budapesten, a Tanítóházában tartja július hó 4-én közgyűlését.

Szobrot emeltek egy tanítónak. Hajdúszovát község lakosai néhai Maklár Pap Mór ottani kántortanítónak emlékéül mellszoborban örökítették meg, amelyet kegyeletos ünnepély keretében lepleztek le. A kiváló tanítót nagy tudás, hatalmas erély, kálvinista egyszerűség jellemezte, egyébként okleveles lelkész volt.

Országos konferenciát és közgyűlést tart

a Magyar Keresztyén Leányegyesületek Nemzeti Szövetsége július 3—8-ig Sopronban.

A sárospataki teológiai akadémia igazgatója az 1930—31. iskolai évvel kezdődő két-évi ciklusra dr. Vasady Béla theol. akadémiai rendes tanár lett, akire nézve annál nagyobb kitüntetés és érdemei megbecsülése ez, mivel mindössze csak két éve működik a teológián.

Lelkészbeiktatás. Az alsóborsodi egyházmegyéhez tartozó Maklár egyházközség egyakarattal meghívott lelkészét, Keresztury József segédlelkészt lélekemelő ünnep keretében iktatta be lelkési állásába.

Tanítványi hála. Pollák Illés udvari tanácsos, budapesti ügyvéd, volt pápai diák a pápai gimnázium három legjobban érettségiző tanulójának 300 P jutalmat adományozott, azzal, hogy református lelkészek és tanítók gyermekei egyenlő osztályzat mellett előnyben részesítendők.

Pályázat.

A debreceni református kollégium gimnáziumának igazgatótanácsi elnöksége pályázatot hirdet egy nyugdíjazás folytán megüresedett *művészeti és mérési rajz*-szakos rendes tanári állásra. Pályázhatnak református vallású okl. tanárok. A megválasztandó tanár heti 20 órára van kötelezve és tartozik a rajzzal rokonjellegű tárgyak tanítását is végezni. Javadalma a nem-állami tanszemélyzet részére megállapított javadalommal minden tekintetben azonos, vagyis a fizetési osztálynak és a lakáspénznek megállapítása és folyósítása teljesen a státusba való besorozástól függ. A tiszántúli református egyházkerület Elnökségéhez címzett és szabályszerűen felszerelt folyamodványok 1930 július 20-ig a református gimnázium igazgatóságának címére (Debrecen) küldendők. Az állást f. évi szept. 1-én kell elfoglalni.

vitéz Dr. Bessenyei Lajos, **Dr. Baltazár Dezső,**
igazgató. püspök.

Pályázat.

A berettyóújfalui református egyház pályázatot hirdet egy férfi-tanítói állásra. Javadalma: törvényszerű. Kötelessége a reábizott osztály, vagy osztályok vezetése, belmissziói munkában segédkezés és kántor helyettesítés. Orgonázni tudás igazolandó. Pályázati határidő a hirdetmény megjelenésétől számított 21 nap. Válaszbélyeggel ellátott, kellően felszerelt kérvények *dr. Hajdú Gyula* református lelkész, iskolaszéki elnök címére küldendők. Az állás 1930 szept. 1-én foglalandó el. **Presbitérium.**

Pályázati hirdetmény.

A debreceni református kollégium gimnáziumának igazgatótanácsi elnöksége pályázatot hirdet: a) egy lemondás folytán megüresedett *magyar-német*-szakos rendes tanári állásra, b) egy *latin-görög*-szakos *helyettesítési* állásra.

Pályázhatnak református vallású okleveles tanárok. A megválasztandó rendes, illetőleg ki-nevezendő helyettes tanár javadalma a nem-állami tanszemélyzet részére megállapított javadalommal minden tekintetben azonos, vagyis a fizetési osztálynak és a lakáspénznek megállapítása és folyósítása teljesen a státusba való besorozáshoz igazodik. A tiszántúli református egyházkerület elnökségéhez címzett és szabályszerűen felszerelt folyamodványok 1930 július 20-ig a református gimnázium igazgatóságának címére (Debrecen) küldendők be. Az állást f. évi szeptember 1-én kell elfoglalni.

v. Dr. Bessenyei Lajos, **Dr. Baltazár Dezső,**
igazgató. püspök.

Pályázati hirdetés.

A sárospataki református tanítóképzőintézetnél betöltendő egy pedagógia-szakos, vagy, ha ilyen pályázó nem akad, helyette matematika-fizika-szakos helyettesítési, továbbá egyik gyakorlóiskolai tanítói állásra, a szabályszerűségi feltételekkel, pályázat hirdetik. Pályázhatnak protestáns, elsősorban református vallású okleveles tanítóképzőintézeti, vagy középiskolai tanárok, illetve a gyakorlóiskolai tanítói állásra, többévi gyakorlattal bíró okleveles tanítók.

A megválasztott tanító a gyakorlóiskolai tanítói képesítést egy éven belül tartozik megszerezni.

A pályázók az igazgatótanácshoz címzett folyamodványukat, melyben életkoruk, vallásuk, családi állapotuk, magyar állampolgárságuk, hazafias érzésük és megbízhatóságuk, végzett tanulmányaik, képesítésük, nyelvismereteik és eddigi szolgálatuk okmányokkal igazolandó, folyó évi augusztus 25-ig alulírottához küldjék be.

Sárospatak, 1930 június 25-én.

Kovács Dezső,
református tanítóképző-
intézeti igazgató.

TARTALOM: R. I.: Haszontalan szolgák. — Közélet: Kósa Béla: Legátusjárás után. — Irodalom. — Ebből a világból: Varga Pál: A kollégium anyagi helyzetének kérdése. — Híradás: Tudósító: Munka a végeken. — Különlék. — Pályázat.

Laptulajdonos:

Dr. KUN BÉLA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

Kitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.

Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, dísznőző-kécek, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15—48.

Hazánk legrégebb és legnagyobb
harangöntődéje

ALAPÍTVÁ 1816-BAN.

SELTENHOFFER FRIGYES FIAI

m. kir. udvari szállítók

SOPRON.

Harangokat

öntenek a legfinomabb harang-
öntőzetből minden hangnemben
és legszebb kivitelben.

Legmagasabb bel- és külföldi kitüntetések bizonyít-
ják harangjaink kiváló minőségét.

1900. évi párizsi világkiállításon nagy aranyérem stb.,
stb., majd legújabbán a soproni, celldömölki,
székesfehérvári, kapuvári, szombathelyi és
kaposvári országos kiállításon nagy arany-
éremmel kitüntetve.

Szállítunk előnyös fizetési feltételek mellett,
az egyházak teljes megelégedésére.

Költségvetések és kiszállások ingyen és díjmentesen.
Összes szállított gyártmányainkról elismerőleveleket tudunk felmutatni.

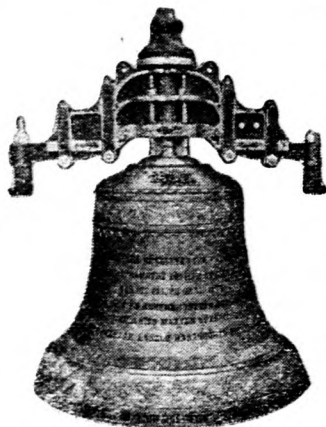
Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntőde, harangfelsze-
relés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz.

A törökszentmiklósi
református egyház részére
készült 1770 kgr.-mos harang.

Az 1900. évi párizsi világ-
kiállításon díszoklevéllel,
1921. és 1923. évi vasipari
kiállításon aranyéremmel,
az 1925. és 1926. évi kézmű-
ipari tárlaton kormánydísz-
oklevéllel, 1927. és 1928. évi
budapesti, székesfehérvári,
szentesi és szombathelyi
kiállításon nagy arany-
éremmel kitüntetve.

Költségvetéssel díjmentesen
szolgál.

Előnyös fizetési feltételek.
Számos egyházi elismerőlevél

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli Református Egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1930—1455.

Vizsgai jutalomkönyvek

Andersen : Legszebb meséi	2.— P
Andersen : Meséi, díszkiadás	4-60 P
Andersen : Az ólomkatona és más mesék	2.— P
Baróti Lajos : Kópéságok, 217 képpel	2.— P
Benedek Elek : Elek apó meséi	1.— P
Benedek Elek : Elbeszélések az állatvilág köréből	3.— P
Benedek Elek : Nagy magyarok élete	2-40 P
Csengey Gusztáv : A mocsarak királya	3-80 P
Dánielné Lengyel Laura : Rákóczi fejedelem	6-80 P
Defoe—Egri : Robinson	2.— P
Dickens : Copperfield Dávid (díszkiadás)	8.— P
Dickens : Twist Olivér	5.— P
Dormándi : Sölygommadár	7-20 P
Fazekas Ernő : Tüszentő Királyfi	1.— P
Gárdonyi Géza : Emlékezetes napok	2.— P
Gárdonyi Géza : Nagypó tréfái	2.— P
Grimm : Legszebb meséi	2-80 P
Gyökössy Endre : Debreceni meséskönyv	2.— P
Gyökössy Endre : A kis grófkisasszony	1-60 P
Gyökössy Endre : Mihály és Milán	3.— P
Gyökössy Endre : Nádihegedű	1-60 P
Gyökössy Endre : A pesti szerencsen	2-40 P
Gyökössy Endre : Zengő szobor	1-80 P
Halmi János : Csevegő virágok	2.— P
Hoffmann F. : Száz kis történet	4.— P
Kertész Mihály : A csengeri domb	3.— P
Kovácsnay Erzsébet : Gáborka	3-20 P
Kovács H. : Kormos Biri	4-60 P
Krudy Gyula : A víg ember bús meséi	1-60 P
Lampérth Géza : Elmult időkől	2-40 P
László Marcella : Nótás Zsuzsika	3.— P
Mátrai Guidó : Vadnyugat veszélyben	3-50 P
Mosdóssy Imre : Hullámzó Balaton	2-10 P
Mikszáth Kálmán : Magyarország lovagvárai	3-80 P
Münchhausen báró : Vidám kalandjai	2-40 P
Seossa Dezső : Csekély koma kis Magyar- országban	2.— P
Sebők Zsigmond : Dörmögő Dömötör utazása a Vaskapuhoz	3-80 P
Stelly Gizella : Mit játszunk, gyerekek	4-40 P
Swift Jonathan : Gulliver utazásai ismeretlen országokban	4-50 P
Szondy György : Barlanghy Balambér	2.— P
Tarczai György : A budai gyár	3-70 P
Tóth János : Tiszteletes bácsi meséskönyve	2.— P
Tóth János : Apróságok nagy meseországból	2.— P
M. Twain : Tamás úrfi léghajón	5.— P
M. Twain : Tamás úrfi mint detektív	5.— P
Tutsek Anna : Judith	2.— P
Uray Sándor : Vizsgai jutalomkönyv	2.— P

A fenti ifjúsági iratok kaphatók és megrendel-
hetők a

„Méliusz“

könyvkereskedés, Debrecenben.

Telefon: 270.

Bárhol megjelent könyvet beszerzünk és
rendes kiadási áron számlázunk!